

IHANASTI PIHALLA



NAPOSTELTAVAA Vasemmalla pensastomaatti, kaiteella pensaspaprika ja kuukausimansikka. Valkoisessa ruukussa viinisuolaheinä, riippuva rosmariini ja persilja, sinisessä ruukussa salvia. Parvekelaatikossa kesäkukkien seurana laventelia.

KESÄN MAUT

Kun on astia ja multaa, on pian myös satoa.

Päivi Lehikoinen

Hortonomi **Outi Tynys** kannustaa kokeilemaan monipuolisesti hyötykasvien kasvattamista ruukuissa, ampeleissa tai parvekelaatikoissa. Kasvimaattomalla ei muuta vaihtoehtoa olekaan, mutta ruukku on kätevä käsivarasto myös grillin lähetyvillä, lähellä keittiötä tai mökille otettavaksi.

– Pienissäkin tiloissa voi kasvattaa salaattia tai muutamaa yrttiä. Alkuun pääsee siirtämällä vihannestiskin ruokkuherkkuja suurempaan multatilaan, Tynys sanoo.

Kaupan yrteistä kannattaa valita ruukkuja, joissa kasvit eivät vielä ole venähtäneet pitkiksi.

Salaattiruukkuihin jätetään muutama keskiosan pieni lehti syömättä ja

juuripaakku istutetaan noin puolitoistalitraiseen multatilaan.

Sekoita salaatteja

Salaattien sekoitteluun on mukava kasvattaa värikkäitä ja mausteisen makuista kasveja, joita voi lehti kerallaan lisäillä perussalaatin joukkoon.

Esimerkiksi sinappiselta maistuva rucola on jo monelle tuttu. Sitä on helppoa ja nopeaa kasvattaa laatikossa tai ruukussa.

– Samoin helppo on maullaan hieman pippurinen ja helposti kylvettävä mitsuna.

”Syksyllä on aina ollut syytä järjestää perunanostotalkoot.”

Siemenseoksista taas saa monenlaisia yhdestä pussista, Tynys vinkkaa.

Monet itämaiset kasvikset ovat avomaalla tuholaisten herkkua, ja ruukkukasvatus on niille suotuisa vaihtoehto.

Yksi hitti on viinisuolaheinä. Sitä saa valmiina taimina, tai se antaa satoa puolentoista kuukauden päästä kylvöstä. Syvä viinipunaista sävyä salaattiin saa perillasta.

Lehtivihannekset ja yrtit menestyvät myös varjoisissa paikoissa.

Kastelu muistettava

Astiakasvatuksessa kastelukiteitä sisältävä multa helpottaa paahteisina aikoina. Lannoituksessa kannattaa suosia pitkävaikutteisia tuotteita, kuten kanankakkaa. Liiallisen kastelun vaara vältetään,

HANNA MARJANEN



Ananaskirsikka sopii hyvin kasvatettavaksi lasitetulla parvekkeella.

kun astiassa on pohjareikä tai esimerkiksi kevytsoralla tehty salaojitus.

Kasvatusastioista muovi pidättää kosteutta parhaiten,

RIIKKA KAAKKURIVAARA



Kirjavalehtisen salvia ruukussa katteena on pistaasimantelin kuoria.

lasittamaton saviastia vaatii eniten kastelua. Erityisesti tummassa metalliastiassa kasvin juuret voivat kuumeta liikaa.

Ruukkukasvatuksen avainasia on kastelu. Jos kastelusta ei huolehdi, kärsii kasvu ja sato ja kasvit ovat alttiita tuholaisten. Esimerkiksi salaattista tulee liian vähällä kastelulla paksulehtistä ja kitkerää, kurkut samoin kitkeröityvät.

Yrttien parasta hoitoa on latvojen napsiminen.

Lautasentäytettä

Outi Tynyksen yksi suosikki ovat pavut.

– Esimerkiksi salkopavuille parvekkeelle saa rehevää tunnelmaa. Pavut kukkivat kauniisti ja satoa tulee pitkällä aikavälillä. Palkoja on monenvärisiä, joten silläkin voi leikitellä.

Myös koristekasvina tutun ruusupavun nuoret talot ovat kiehausuhteina maukkaita.

Monen unelmissa on tomaattien kasvattaminen.

IHANASTI PIHALLA

RIIKKA KAAKKURIVARA



RIIKKA KAAKKURIVAARA



Suuri lyhty on minikasvihuoneena timjamille.

RISTO AALTO



Viinisuoloheinä, mansikka, rosmariini ja kirjavalehtinen timjami vanhassa astiassa Ritun puutarhalla.

Hyvä kunto suojaa kasveja ötököiltä

Päivi Lehikoinen

Kun syötäviin kasveihin ilmaantuu tuholaisia, aloitetaan torjunta nyppimällä ötököitä pois tai pyyhkimällä kasvin lehtiä. Ensimmäisiä keinoja on myös kasvin suihkuttaminen vedellä.

– Mieto mäntysuopa- tai toluliuos ovat klassisia apuja. Ne voivat jättää makuhaittaa, joka kuitenkin poistuu huuhtelemalla, sanoo Kasvinsuojeluseura ry:n toiminnanjohtaja Pertti Rajala.

Luonnon aineita

Erilaiset bitorjunta-aineet sopivat syötäville kasveille. Esimerkiksi Nekon Biotorjunta-aineen tehoaineena on yrtti- ja mäntyöljyä.

Myös pyretriini on luonnosta lähtöisin oleva aine. Pyretriinituotteita ovat esimerkiksi Bioruiskute S, Ei ötököitä puutarhassa, Johnson Raid, Puutarha-aerosoli, Spruzit, Substral Spray sekä Ötökkätorjunta-aine.

– Pyretriini hajoaa nopeasti. Esimerkiksi tomaateilla tai paprikoilla varoaika

on vuorokausi, yrteillä viikko, Rajala kertoo.

Kasvit kunnossa

Terve kasvi säästyy parhaiten tuholaisilta. Terve kasvi saa kosteutta, lämpöä, ravinteita ja valoa riittävästi.

– Kun kasviin tulee tuholaisia, on siinä yleensä jo ennen sitä jotain vauriota, Rajala huomauttaa.

Lasitetulla parvekkeella tuuletetaan, sillä lämmin ja kuiva ilma houkuttelee tuholaisia. Kasvien sijoittaminen ryhmään kosteuttaa pienilmastoa, myös pölyjen pyyhkiminen on avuksi.

Lisää elinvoimaa

Kasvien elinvoimaa voi lisätä erilaisilla uutteilla tai alkoholipohjaisilla tuotteilla.

– Perinteisiä elinvoimaa vahvistavia tuotteita ovat leväuutteet. Toinen ryhmä ovat alkoholipohjaiset valmistet, kuten Jaakon taika, Pertti Rajala opastaa.

Kasvit hyötyvät myös juuristoa vahvistavista tuotteista, kuten Myko-Ympäri ja Juurten ystävä.

Ötökät Pikaopas

- Vihreät, pulleat lehtikirvat on helppo nähdä. Ne jättävät jälkeensä tahmeaa ulostetta.
- Punkkeja voi epäillä, kun lehtihangoissa on seittiä.
- Kun kasvia koskettaessa lehahtaa lentoon pieniä hyönteisiä, vaaleat ovat ansarijauhia-

- sia, tummat ripsiäisiä. Ripsiäiset myös likaavat lehtiä.
- Rapsuttamalla irti lähtevät tummat möyköt lehtien alapinnoilla ovat kilpikirvoja.
- Pienet tummat kukkäräpäset eivät ole haitallisia kasville. Anna mullan kuivahtaa.

Torjuntaa luonnon aineilla

Päivi Lehikoinen

Suomen Puutarhakauppiat ry on valinnut vuoden 2009 puutarhatuotteeksi Neko Biotorjunta-aineen. Aineen tehoaineena ovat mäntysaipualios, pietaryrtti-, salvia- ja laventeliuutteet.

Tuotetta voi käyttää lehtikirvojen, ansarijauhiaisten ja vihannespunkkien torjuntaan. Se sopii käytettäväksi sisällä, kasvihuoneissa ja puutarhoissa.

Tuotteen tehon on tutkinut MTTK. Huolimatta ympäristöystävällisestä sisällöstä tuotteen valmistus joudutaan lopettamaan, koska EU-torjunta-ainelain vuoksi sen tehoaineet pitäisi hyväksyttävä uudelleen ja prosessi on liian kallis.



Pihaneuvot videolta

Matti Tuovinen

Ammattipuutarhuri näyttää videoklipissä, miten pihakasvin istutus tehdään. Kekkilän verkkosivujen Puutarhakoulussa on vinkkejä myös lannoittamiseen, leikkaamiseen ja maanparannus- ja asennustöihin.

Kalenteri kertoo oikeat ajat ja laskuri laskee mullan määrät. Kalenterin ja laskurin voi myös siirtää omalle tietokoneelle.

RUUKKURIVISTÄ

– Valitse lajike, jota suositellaan avomaalle, niin sato kerkiiä parhaiten. Tomaatti vaatii lämmintä, suojaisaa kasvupaikkaa, ravinteita ja tasaista kastelua, Tynys opastaa.

Ampelli-, kirsikka- ja pensastomaateista ei yleensä tarvitse poistaa varkaita eli varsiin kasvavia sivuhaaroja.

Metsämansikkaa muistuttava kuukausimansikka tuottaa satoa tasaisesti. Ampellimansikkaa ostaessa kannattaa tarkistaa satoajan pituus. Myynnissä on myös mansikkalaatikoita, joissa eri lajikkeet marjovat eri aikaan.

Ruukkuperunamaa
Jyväskyläläinen Eeva Oikarinen on kasvattanut muutamana kesänä perunaa ruukussa. Hieman ämpäriä suurempaan ruukkuun hän

Hyötykasvit Ideoita astioihin

- Köynnökseksi kasvatettavia hyötykasveja ovat pavut, herneet ja avomaankurkku.
- Ampelliin ja seinäastioihin sopivat ampellimansikka ja -tomaatti tai ryöppyävä yrttipallo salviasta ja timjamista.
- Reilummin multatilaa tarvitsevat kesäkurpitsa, peruna, raparperi ja runkotomaatti.
- Parvekelaatikkoon sopivat salaattit, pinaatit,

- erilaiset yrtit ja kuukausimansikka.
- Saavimaisessa suuressa astiassa voi kokeilla rungollisen viinimarjan kasvattamista.
- Ruukkujen peruskasveja ovat yli kuukauden esikasvatuksen vaativat chilit, paprikat, pensastomaatit ja kirsikkatomaatit.
- Harvemmin viljeltäviä kasveja parvekkeelle ovat lämmöstä ja valosta

- pitävät munakoiso, maissi, meloni, ananaskirsikka, lehtikaali, mangoldi. Kaikki nämä vaativat esikasvatuksen.
- Useamman kerran kessässä kylvetään kirveliä, tilliä ja rucolaa. Salaattit puolestaan itävät huonosti keskikesän kuumuudessa.
- Keräile samaan ruukkuun esimerkiksi saman kasvilajin eri lajikkeita (esimerkiksi basilikat),

- tiettyä tuoksu- tai aromiperhettä (esimerkiksi sitruunan maku ja tuoksu) tai leiki lehtien väreillä.
- Astiakasvatuksessa korjaa porkkanat, punajuuret ja purjot nuorina, syksyyn odotellessa niiden rakenne alkaa puuttua.
- Puheenaiheeksi yrttiruukkuun voi hankkia stevian, jonka lehdet maistuvat 20 kertaa makeammilla kuin sokeri.

on istuttanut kolme perunaa.

– Kokeiltu ovat onnistuneet: syksyllä on aina ollut syytä järjestää perunannostotalkoot, hän nauraa.

Viime kesänä hän kokeili vanhan kansan kikkaa ja laittoi kunkin perunan kumppaniksi ruukkuun yhden muikun. Alkuperäisen ohjeen mukaan kalan pitäisi

olla silakka, mutta sen puutteessa hän laittoi muikut.

– Ehkäpä kalat auttoivat, sillä perunat olivat aikaisempaa suurempia ja sileitä. Satoa tuli noin kapallinen.

Bonukseksi Oikarinen mainitsee, että peruna on viehättävän näköinen kasvinakin, joten sitä on mukava kasvatella omalla parvekkeella.

PIHOJEN
– hoitotyöt
– istutustyöt
– neuvonta-
käynnit

Viherapu

050 355 5291

Tilaa laatua!

Tarjoo kasveille ja nurmikolle paras mahdollinen kasvualusta ja valitse Kekkilän lannoitettu multa. Onnistut kerralla!

KEKKILÄ

kekki.fi/tilaa

Noutomyynti ja tilaukset:
Jyväskylä noutomyynti:
Mustankorkea Oy
Ronsuntaipaleentie 204
Noutomyynti ark. 7–19
puh. (014) 411 5913
Jyväskylä toimitusmyynti:
KAK, puh. 0424 944 330
Äänekoski toimitusmyynti:
KAK, puh. 0424 944 320